

ZADRUGAR

GLASILO NAB. ZADRUGE ŽELEZNIČARJEV LJUBLJ. POKRAJINE

Št. 12

Ljubljana, 20. decembra 1942 — XXI.

Leto XVIII

Delo naše „Žegoze“

(K njeni 10-letnici)

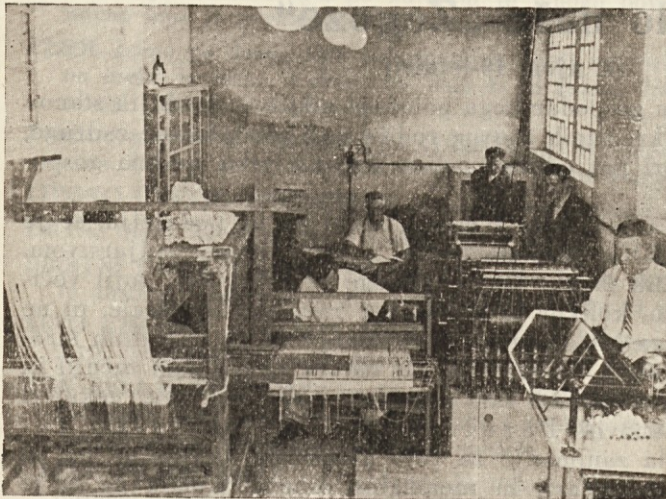
Težnja po izboljšanju gospodarskega položaja nižjih in srednjih stanov je poleg nabavljajnih in kreditnih zadrug rodila tudi produktivne zadruge, med katerimi zavzema pri nas odlično mesto Železničarska splošna gospodarska zadruga („Žegoza“).

Veliko naših železničarjev, tako v mestu, zlasti pa na podeželju, se je že od nekdaj bavilo z malim gospodarstvom: z vrtnarstvom, sadjarstvom, čebelarstvom in rejo malih živali. Vse te panoge je železničar gojil večinoma v skromnem obsegu, kolikor so mu to pač razmere dopuščale, in ne vedno z uspehom, ki bi ga bil ob primernem znanju in ob navodilih strokovnih društev lahko dosegel. To vrzel je naš človek kmalu sam začutil in si hotel v okviru svojega stanu tudi sam pomagati. Tako so l. 1952. nekateri podjetni železničarji ustanovili Perutninarsko selekcijsko zadrugo, ki naj bi širila zanimanje za rejo plemenske perutnine ter to panogo postavila med železničarji in racionalno osnovo. Kmalu pa se je pokazalo, da novoustanovljena zadruga zaradi preozkega področja ne bo mogla uspevati. L. 1936. je postalo vprašanje njene likvidacije aktualno; toda nekateri pogumni člani le niso obupali. Po njih zaslugi se je zadruga na IV. rednem občnem zboru dne 18. aprila 1936. preosnovala v Železničarsko splošno gospodarsko zadrugo. Izredni občni zbor dne 5. julija istega leta je sprejel predlagano spremembo pravil in določil novo, širše področje zadruginega delovanja. Poslej bodi namen zadruge, organizirati in pospeševati med železničarji rejo malih živali v občē, izkoriščanje produktov teh živali do končnega izdelka, pri čemer prihajajo v poštev zlasti volna, kožice, jajca, perje itd.; v zvezi s tem vzbujati zanimanje za domačo hišno delavnost: pletenje, tkanje, nadalje zanimanje za umno obdelovanje vrtov in malih zemljišč, za nabiranje gozdnih sadežev in zdravilnih zelišč, posredovati nabavo krmil itd.

Kakor vidimo, je bil stavljen program zelo široko zasnovan, in če pregledamo dosedanje „Žegozino“ delovanje, moramo priznati, da ga je zadruga tudi uspešno izvajala.

Že naslednje leto je upravni odbor organiziral nakup in razdelitev plemenskih živali (kokoši, plemenske koze, angorske kunce) med svoje člane. Tega leta je ustanovil tudi že rejško središče za kunce v Št. Vidu nad Ljubljano. Na izrednem občnem zboru dne 8. avgusta l. 1937. je upravni odbor pokrenil vprašanje nakupa in predelave angorske volne in nabave za to potrebnih predilnih strojev. Pletenje oblačilnih predmetov naj bi se oddajalo ženam in hčeram železničarjev na dom, prav tako tudi tkanje; predenje, ki zahteva strokovnega znanja, pa bi se vršilo v zadrugni predilnici.

Kot naslednica Perutninarske selekcijske zadruge je „Žegoza“ samoumevno obračala svojo pozornost zlasti smotrnemu perutninarstvu. S članki v „Zadrugarju“, z okrožnicami in priložnostnimi nasveti je opozarjala na to panogo malega gospodarstva; lotila pa se je tudi praktičnega dela. V preurejenem inkubatorju je l. 1937. izvedla v treh etapah zgodnje pomladansko umetno valjenje. Dosegla je 520 umetno izvaljenih piščancev plem. pasem (štajerka, rhode-island, plymont). Podoben uspeh je imela tudi v l. 1938, 1939 in 1940. V prvih štirih letih je oddala svojim članom preko 1600 umetno izvaljenih piščancev. L. 1940. je začela tudi s konserviranjem

Notranjost predilnice.

neoplojenih jajc. Vložila jih je 60.000 komadov. Akcijo je podprla z znatnim posojilom banska uprava. Uspeh je bil popoln. Zadruga je beležila dobiček, koristi pa so imele tudi gospodinje, ker je zadruga v njih prid regulirala cene; torej sta bila zadovoljna producent in konsument. — Umno perutninarstvo je ostalo prej ko slej ena prvenstvenih področij „Žegozinega“ udejstovanja.

„Žegoza“ se je po načrtu že zgodaj začela baviti tudi s kozjerejo. V l. 1937. je oddala svojim članom v rejo 48 koz in 9 plemenskih kozlov. Pri nabavi teh živali je zopet pomagala banska uprava s prispevkom in žel. kreditna zadruga z brezobrestnim posojilom. V l. 1938. je imela „Žegoza“ pri svojih članih v reji 57 komadov kozje živine v vrednosti 14.480 din. Po zadostitvi potrebe skrbi zadruga sedaj le še za vzdrževanje plemenskih kozlov.

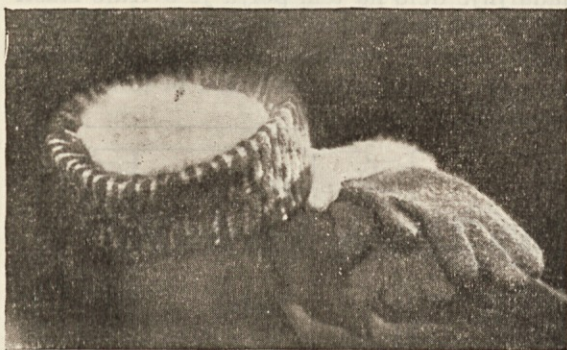
Zelo važna panoga, s katero se bavi „Žegoza“, je reja gospodarskih pasem kuncev, zlasti angorskih. Omenili smo že, da je zadruga v l. 1937. organizirala rejsko središče za kunce v Št. Vidu. Isto leto je imela pri svojih članih v reji 107 angorskih kuncev, ki so vrgli nad 500 mladičev, člani sami pa so redili nad 700 teh živalic.

Z razširjenjem reje kuncev je nastalo vprašanje vnovčenja, oziroma predelave volne. V početku l. 1938. si je „Žegoza“ nabavila majhno predilno napravo v Kranju. Nabavo strojev je omogočil Savez s posojilom 100.000 din in prometno ministrstvo s podporo 6000 din. Že prvi poskusi so pokazali, da bo akcija uspevala, če bo dosti surovin, to je zlasti angorske in fine ovčje volne na razpolago. Toda za nabavo volne „Žegoza“ ni imela dovolj obratnega kapitala na razpolago. Kakor v mnogih drugih primerih, ji je priskočila na pomoč zopet naša žel. nabavljalna zadruga glede nabave volne in Savez s ponovnim posojilom.

Finančno stanje zadruga se je izdatno izboljšalo, ko ji je Savez odobril sezonski kredit v znesku 260.000 din in ko so v njeno članstvo pristopile žel. nab. zadruga, žel. kreditna zadruga, žel. čebelarska zadruga in nab. zadruga drž. uslužbencev v Ljubljani, ki so vplačale skupaj 90 deležev. Razen tega so potala njene članice tudi vsa društva, včlanjena v Zvezi društev „Mali gosopdar“. Nadaljnjemu razvoju „Žegoze“ bi bili prisojeni sedaj lahko še lepši uspehi, da se niso v tem času politične in gospodarske prilike pri nas in drugod poslabšale.

Ko so nove meje reducirale področje zadruginega udejstvovanja, je upravni odbor pogumno nadaljeval svoje delo in skrbel, da je zadruga utrpela čim manj škode in da se je prilagodila novemu položaju.

Ker poslej angorske volne ni mogla dobivati več iz Banata in Štajerske, se je „Žegoza“ odločila povečati produkcijo v sami Ljubljanski pokrajini. Najela je primerno posestvo z gospodarskimi poslopji na Muljavi in tam osnovala rejsko središče za kunce. Na žalost je nova farma lani pogorela, kar je za sedaj prekrižalo lepe načrte za bodočnost.

Rokavice, obšite s kunčjim krznom, pokrivalo, kombinirano s kunčjim krznom in ročno tkano tkanino iz angorske volne.

Da se povzdigne racionalna reja kuncev, je „Žegoza“ dala izdelati nove, praktične kunčnice, izdala brošuro „Vzorna kunčnica“ in „Gospodarska reja kuncev“.

L. 1940. je zadruga pristopila odkupu, predelavi in vnovčevanju k u n č j i h k o ž i c. Rejci imajo od tega izredno korist, saj se je cena kožic s to akcijo dvignila od

povprečnih L 2'— na L 20'—. Pred dvema mesecema je začela obratovati zadrugina lastna strojarnica. Račun obeta, da bo obdelanih letno 10.000 komadov kožic deloma v usnje, deloma v krzno.

V letošnji jeseni je „Žegoza“ organizirala svojim članom dobavo krmil za male živali (korenja, pese, sena, otrobov, kurje piče) ter je znašala vrednost dobavljenega blaga ca ½ milijona lir. Zadruga si je nabavila tudi mlin za mletje kosti, ki so važno krmilo. Melje nadalje divji kostanj in jesensko deteljo, kot dodatni krmili, kar suši na majhni električni sušilnici, ki predstavlja — tako upamo — danes morda zarodek naše prve moderne združne sušilnice za sadje in krmila.

Svoje predilne stroje je zadruga lani prenesla iz Kranja v Ljubljano. Oglejmo si te stroje!

1. „Volk“ je trgalni in rahljalni stroj za volno,
2. „mikalnik“ volno sčeše in uravna v plasti,
3. „predilnik“ sprede volno v enojno nit; ima 10 vretenov,
4. „sukalnik“ posuče enojno prejo v dvojno ali trojno nit,

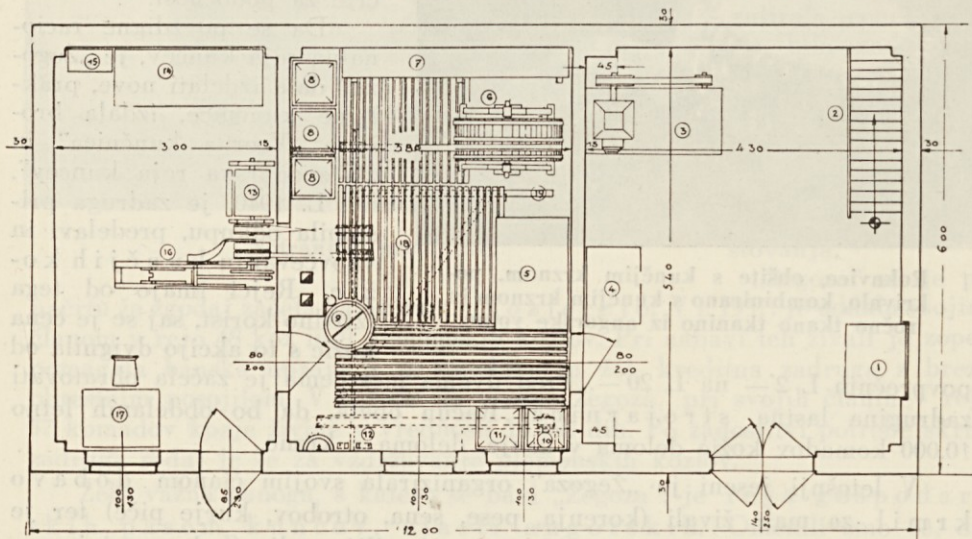
5. „motovilo“ namota prejo v predena (štrene),
6. stroj za navijanje klobčičev,
7. statve z regulatorjem za ročno tkanje — „Žegoza“ ima tudi model ličnih, zložljivih sobnih statav, ki so namenjene, ko nastopijo ugodnejše razmere, za pouk v domačem tkanju.

Stroji 1—3 so bili nabavljeni iz Nemčije, dočim so ostali stroji delo naših domačih obrtnikov.

Manjše količine volne zadruga v lastnem aparatu sama barva.

Jedro za nadaljnji razvoj združne tekstilne industrije je tedaj po-
čiano, za kar gre zasluga neumornemu in požrtvovalnemu delu „Žegoze“
oziroma njenega agilnega vodstva.

„Žegoza“ pa noče obstati na potu svojega dosedanjega delovanja. Spol-
polnjevati se hoče v dosedaj obravnavanih gospodarskih panogah, poleg
tega pa misli svoje udejstvovanje še razširiti. Posebno pozornost bo obrnila
nabiranje zdravilnih zelišč. To je imela sicer že prvotno v
svojem programu. Že l. 1937. je izdala brošuro „Navodila za zbiranje in
sušenje zdravilnih zelišč“, toda nadaljnje delo na tem polju je oviralo zlasti
pomanjkovanje primernih naprav in lokalov. Glede prostorov se je „Že-
goza“ morala boriti in se še vedno bori z velikimi težavami. Če bi ji
v tem pogledu ne bila šla na roko naša nabavljalna zadruga, bi bile težave

Usnjarska in krznarska delavnica.

- Legenda: 1. električna sušilnica, 2. stopnice, 3. električni mlin, 4. mešalnik, 5. miza s pločevinasto ploščo, 6. mehanični sod za strojenje, 7. polica za orodje, 8. bazeni, 9. brzoparilnik, 10. elektromotor, 11. podloga motorja, 12. transmisija, 13. stroj za brušenje kože, 14. polica za material in kože, 15. zaboj s kožami, 16. gladilnik, 17. pisalna miza, 18. letvena mreža, 19. zbiralni kanali.

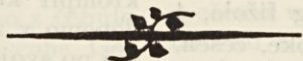
še večje. Danes ima svoje poslovne prostore raztresene kar na štirih krajih. V bodoče kaže, da se bodo te razmere zboljšale. Obstaja upanje, da se ji bo posrečilo pridobiti nove lokale, kjer bo lahko vsaj deloma skoncentri-
rala svoje obrate.

„Žegoza“ je član Zveze društev „Mali gospodar“, kjer ji je odmerjena važna vloga. Predstavlja v tej Zvezi njeno trgovsko podjetje, dočim je naloga Zveze v prvi vrsti ideološka propaganda malega gospodarstva.

Ob likvidaciji, oziroma preosnovi Perutninarske selekcijske zadruge je „Žegoza“ štela 40 članov; danes jih šteje ca 600, izmed katerih je približno polovica železničarjev. Zadruga bi v svojem poslovanju lahko dosegla še popolnejši in vsestranski uspeh in odločilno vplivala na materialni povzdig našega stanu, če bi se naši železničarji v strnjenih vrstah priključili njenemu programu in podprli njeno delo.

Težko si je „Žegoza“ pridobila priznanje, ki ga danes uživa tudi na domačih tleh. Pravimo tudi! Zakaj kot ponavadi, je tudi v tem primeru tujina preje in pravilnejše ocenila njene uspehe kot ožja domovina. Mimo na ljubljanskih velesejmih je „Žegoza“ razstavljala svoje izdelke tudi v Zagrebu, Beogradu, Milanu in Leipzigu in povsod vzbudila pozornost in si pridobila laskave nagrade in prejela velika naročila.

Ne dvomimo, da bo „Žegoza“ prospevala še dalje, zakaj najtrše delo ima že za seboj.

Nekaj jedil za sedanji čas

Juhe.

Skoraj v vsaki hiši je goveja juha najbolj priljubljena, dasiravno ni — sama na sebi — redilna. Ker pa dobivamo goveje meso samo enkrat na teden, sledi nekaj navodil, kako si pomagamo, da skuhamo večkrat govejo juho, čeravno seveda ne bo tako zelo okusna kot tedaj, ko imamo vsega dovolj v ta namen.

1. **Govejo juho** skuhamo kot običajno, samo, da jo malo bolj zalijemo in pridenemo zato malo več juhinih zelenjav in začimb. Na juho zakuhamo lahko riž, ali testeni grah iz makaronov (glej navodilo v novemberski številki „Zadrugarja“!) itd. — meso pa porabimo posebej lahko tudi večkrat, enako kot juho, ki je pa ne smemo soliti, ker se, ako stoji, sama dovolj razsoli.

2. Goveja juha iz kosti.

V mrzlo, nesoljeno vodo denemo malo zelenega petršilja in list ohrovtata ali storček od zelja. Juhne zelenjave, to je korenje, petršilj in zeleno, pa ostržemo, zrežemo na debelejšje liste in prepražimo na malo masti (1 dlkg) ali pa kostnem mozgu in denemo tudi v še mrzlo vodo. Potem prepražimo hitro še debelo zrezano čebulo in kosti ter pridenemo zelenjavi, solimo, pridenemo še malo paradižne konzerve, ki jo, da bo bolj izdatna — tudi prepražimo, ko se je čebula že zarumenela. Ako pridenemo juhi še malo celega popra, dobimo, ko se skuha, zelo okusno „govejo“ juho. Da bo juha bolj okusna in tudi bolj redilna, pridenemo vse zelenjave, ki smo jih nazadnje pretlačili, ter zakuhamo poljubno zakuho, oziroma serviramo poleg juhe vložek. (Dober je tudi dušen riž, ki nam je od prejšnjega dneva ostal).

3. Potvorjena goveja juha.

Pripravimo jo kot govejo juho iz kosti, le da pridenemo za lepšo barvo malo čebulnih olupkov in v splošnem več zelenjav (ki jih prepražimo) in v vsakem primeru nazadnje mehke pretlačimo. Vložek ali zakuho si izberemo po okusu, oziroma po tem, kar imamo na razpolago.

O juhah z makaroni ali z rižem, je bilo v novemberski številki „Zadrugarja“ dovolj povedano!

Izdatna, dobra in zdrava juha je „jota“ ali vipavska juha. Ako jo napravimo dovolj gosto, zadostuje skoraj za celo kosilo ali vsaj za večerjo. Naj vendar sledi še zapis:

Jota ali vipavska juha (za 10 oseb).

½ kg kislega zelja, 50 dkg fižola, 4 do 8 dkg maščobe, 6 dkg moke, česen, žlica paradižne konzerve, sol.

Fižol preberemo, operemo, namočimo čez noč, prihodnji dan pristavimo v mrzli, nesoljeni vodi, skuhamo in nato odcedimo in še vročega pretlačimo. Kislo zelje zrežemo in skuhamo posebej. Na masti prepražimo moko in zadnji hip še strt česen in takoj tudi paradižnik, nakar zalejem z juho ali vodo, pridenemo kuhan, pretlačen fižol in kislo zelje, po okusu solimo in še enkrat prevremo.

Primerne juhe za sedanji čas so tudi krompirjeve juhe.

Navadna krompirjeva juha s papriko ali postna juha.

To juho pripravimo na ta način, da zarumenimo na maščobi veliko sesekljane čebule (za 10 oseb do ½ kg) — pridenemo surov, na malo večje kocke zrezan krompir, ki ga prepražimo, nato zalijemo in parimo do mehkega. Nazadnje potresemo z moko (ali pa moko samo podmetemo), jo prepražimo, zalijemo in pridenemo sladko papriko, kumino in nekoliko paradižne konzerve ter dobro prevremo.

Pikantna krompirjeva juha.

Pripravimo jo kot običajno (navadno krompirjevo juho), le da pridenemo paradižno konzervo (1 žličico) in razne začimbe, kot: timez, šetraj, česen, lavorov list, potem sesekljan zelen petršilj, če ga imamo, in po okusu 1 do 2 na male kocke zrezani kisli kumarci, lahko tudi malo gorčice in po okusu sesekljanih kaper. Ako imamo nazadnje še žlico smetane, bo juha odlična. Juho seveda tudi lahko izboljšamo, če denemo malo na male kocke zrezane, precvrte slanine, ali tudi, če samo kožo od slanine prekuhamo v juhi.

Pretlačena krompirjeva juha.

Pripravimo jo lahko tako, da ves krompir ko je kuhan, pretlačimo in denemo v zalito prežganje ter začini mo po svojem okusu ali samo z maje-ronom, ali pa tudi s poprom, kisom, s papriko itd. in pridenemo kot zakuho testenine, ali riž ali žličnike (glej zapis „Žličniki iz makaronov“ v novemberski številki „Zadrugarja“!) itd.

Krompirjeva juha z zelenjavo.

Juho pripravimo na ta način, da pridenemo navadni krompirjevi juhi še posebej kuhane, na fine rezance ali na male kocke zrezane zelenjave, kot: korenino korenjčka, korenino petršilja, košček zelene, 2 zeleni kolerabi, ½ glave ohrovtja ali 1 malo karfijolo. Seveda vzamemo v tem primeru manj krompirja in napravimo lahko tudi redkejšo prežganje. Kot začimbo pa vzamemo samo poper.

Krompirjeva juha z mlekom (tudi z zasirjenim).

Pripravimo „navadno krompirjevo juho“ in jo zalijemo deloma z mlekom namesto z vodo. Ako je mleko skisano ali zasirjeno, ga pridenemo prežganju preje kot krompir in ga s šibico dobro raztepemo, da ni v kepcah. Taka juha je tudi boljša, če je kisla.

Vse krompirjeve juhe pripravimo lahko tudi na ta način, da $\frac{1}{3}$ krompirja pretlačimo in samo $\frac{2}{3}$ pridenemo v obliki kock. Krompirjevim juham zelo prija, ako pridenemo malo suhe juhe ali košček prekajenega mesa, ali tudi kakršne koli klobase (na male kocke zrezane in v juhi skuhanе).

Glavni red. (Mesna jedila in kar denemo lahko namesto mesne jedi na mizo).

Mesna omaka. (Mesa zadostuje za 10 oseb: 30 do 50 dkg).

Ker imamo le malo mesa na razpolago, je priporočljivo, če napravljamo taka jedila, ki so okusna in izdatna, če jim pridenemo le malo mesa (lahko tudi že v goveji juhi kuhanega). Meso zmeljemo z mesnim strojem, ali ga seseklamo in prepražimo s čebulo vred na majhni množini maščobe. Goveje meso (surovo) parimo do 1 ure in potem potresemo z moko (ali pa jo razžvekljamo z vodo in podmetemo), jo prepražimo, zalijemo in pridenemo poljubne začimbe, n. pr. enkrat vzamemo veliko čebulo in pripravimo vse kot za gulaž; drugič pridenemo omaki majeron in dobimo majeronovo meso, ali pridenemo zelen petršilj in sol ter poper; ali pridenemo 1 do 2 žlici gorčice (pa šele na koncu!) in dobimo meso v gorčični omaki; ali pridenemo sesekljanih kaper in dobimo mesno kaperno omako; ali dodamo kisle kumarce in dobimo mesno kumarčno omako; ali napravimo mesno pikantno omako na ta način, da dodamo gorčico, kape, kisle kumarce in poper; lahko dodamo tudi sardele in dobimo mesno sardelno omako.

Obarna omaka. Pripravimo vse kot za telečjo obaro, le da vzamemo lahko tudi goveje meso in ga dušimo najprej toliko časa, da se zmehta (kot je bilo povedano pri „mesni omaki“) in pridenemo vse začimbe kot za navad-

no obaro (majeron, limonino lupinico in kis ali limonin sok).

Rizota. Tudi rizoto pripravimo iz govedine, ki jo zmeljemo, le da meso najprej s čebulo vred parimo, da se zmehta, in potem pridenemo riž ter postopamo nadalje kot pri navadni rizoti.

Krompirjevi hlebčki s klobasami ali z mesom.

Pripravimo preprosto krompirjevo testo iz zmesi: 1 kg krompirja, 15 dkg moke, sol in 1 hrenovka, ali $\frac{1}{2}$ mesečne klobase, ali 15 do 20 dkg mesa, ki ga zrežemo na male kocke in prepečemo. Vse skupaj zmešamo kot pri navadnem krompirjevem testu, oblikujemo hlebčke, ki jih denemo na samó z maščobo namazan pekač in spečemo v pečici. Serviramo jih s solato ali s kislim zeljem ali s kakšno omako.

Gulaž iz fižola (fižolov gulaž) (za 10 oseb).

$\frac{1}{5}$ kg fižola, 4 do 8 dkg maščobe, do pol kg čebule, 5 dkg moke, paprika, sol, kis, žličica paradižne konzerve.

Na masti pretlačimo sesekljano čebulo, potresemo z moko, jo prepražimo, pridenemo papriko in takoj nato paradižnikovo konzervo ter zalijemo in prevremo. Potem pridenemo še namočen, posebej kuhan fižol in po okusu solimo in okisamo ter skupno prevremo.

Gulaž iz krompirja (krompirjev gulaž).

4 do 8 dkg masti, ali druge maščobe, $\frac{1}{4}$ kg čebule, paprika, žlica kisa, $1\frac{1}{2}$ kg krompirja, kumina, česen, zelen petršilj, sol.

Na masti prepražimo sesekljano čebulo, ki jo potresemo s papriko, pridenemo olupljen, na večje kocke zrezan krompir ter zalijemo toliko, da je krompir pokrit. Krompir na ta način parimo, da se zmehta in nazadnje ga še po okusu solimo in okisamo.

G. Prašnikar-jeva.

LJUBLJANA

MONOGRAFIČEN ORIS

Damjan Vahen

(Konec.)

Toda že 31. decembra 1851. je s cesarskim patentom nastopil zopet absolutizem,²⁴⁹ (nazivan Bachov absolutizem),²⁵⁰ ki je skušal izbrisati vse sledove revolucionarne dobe v političnem in narodnem oziru; ukinitel je razen „Novic“, „Drobtinic“ in „Zgodnje Danice“ vse liste. „Slovensko društvo“ v Ljubljani, ki se je odpovedalo političnemu udejstvovanju že l. 1849., pa se je 10. marca na Bleiweisov predlog razšlo. Z obnovitvijo ustavnega življenja, ki je nastopilo kot posledica finančnega in političnega poslomca Bachovega absolutizma, so Slovenci začeli ustanavljati po češkem in hrvaškem vzgledu Čitalnice, ki so postale prvi temelj slovenski drami, glasbi in petju, ter se je v njih razvijalo vse družabno, narodno in po-

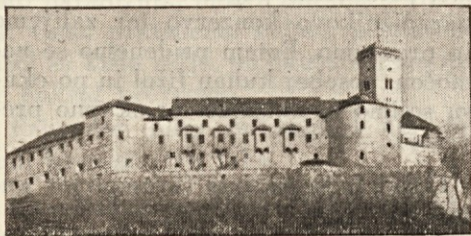
vilo v Ljubljani „Narodno politično društvo“, ki se je preimenovalo v „Slovenijo“, iz delovanja čitalnice pa se je ustanovilo po zaslugi Fr. Levstika leta 1867. „Dramatično društvo“,

Operno gledališče.

ki je začelo izdajati „Slovensko Tali-jo“ ter prirejati gledališke predstave sprva na čitalniškem odru, pozneje pa v deželnem gledališču; ko je leta 1887. deželno gledališče pogorelo, so uprizarjali predstave zopet na čitalniškem odru vse do leta 1892., ko se je društvo preselilo v prostore novega gledališkega poslopja, današnje opere.

Leta 1872. se je ustanovila „Glasbena Matica“, isto leto pa se je preselil v Ljubljano leta 1868. ustanovljeni list „Slovenski narod“, ki je postal leta 1873. dnevnik. Leta 1873. je v Ljubljani začel izhajati list „Slovenec“, ki je postal po desetih letih tudi dnevnik, leta 1881. „Ljubljanski Zvon“, leta 1884. tednik „Slovan“, leta 1888. „Dom in svet“ ter „Domoljub“ kot „Slovenčeva“ priloga, leta 1877. pa je bilo ustanovljeno „Cecilijansko društvo“, ki je začelo izdajati „Cerkve-

Ljubljanski grad.

lično življenje slovenskega naroda. V Ljubljani se je ustanovila čitalnica 20. oktobra 1861., leta 1862. „Južni Sokol“, leta 1865. „Slovenska Matica“ in list „Naprež“, že leta 1861. pa je Janežič osnoval „Cvetje iz domačih in tujih logov“; leta 1868. se je ustano-

²⁴⁹ 1849.—1859.

²⁵⁰ po notranjem ministru Bachu

ni Glasbenik“. Leta 1890. se je v Ljubljani ustanovilo „Katoliško politično društvo“, leta 1891. se je obnovilo napredno „Slovensko društvo“. Leta 1892. je bil v Ljubljani prvi katoliški shod, ki je dal povod, da se je ustanovila „Katoliška narodna stranka“, ki se je leta 1905. preimenovala v „Slovensko ljudsko stranko“, leta 1896. se je ustanovila „Jugoslovanska socialno-demo-

Vseučilišče.

kratska stranka“, leta 1894. je dr. J. E. Krek ustanovil „Slovensko katoliško delavsko društvo“, leta 1898. pa se je iz Katoliških izobraževalnih društev osnovala „Slovenska krščansko-socialna zveza v Ljubljani“, ki se je leta 1923. preimenovala v „Prosvetno zvezo“; napredna „Kulturna društva“ pa so se združila v „Zvezo kulturnih društev“.

Potres leta 1895.²⁵¹ je porušil srednjeveško Ljubljano; ulice in trgi so bili pokriti z velikimi kupi opeke, kamenja in ometa; porušilo se je mnogo streh, odpadli so napušči in okraški hišnih fasad. Ponekod so stene odstopile iz vezi, stropi so se razmajali in udrli, razpokali so oboki. Vojaške in policijske straže so zaprle ožje ulice in tesnejše trge ter ustavile promet. Gasilci so rušili razpadajoče ostanke dimnikov ter čistili strehe, vojaštvo in mšečani so taborili na prostem. Nušakova vojašnica v Trnovem

²⁵¹ 14. aprila

in Meščanska vojašnica v Cerkveni ulici sta bili zelo poškodovani. Deželna bolnišnica na Dunajski cesti²⁵² se je zrušila v razvaline, poslopje deželne vlade na Turjaškem trgu²⁵³ je postalo neuporabno ter so se uradi preselili v upravno poslopje nove deželne bolnišnice na Zaloški cesti, ki je bila dograjena leta 1896. Knežji двореc,²⁵⁴ ki je stal na mestu sedanje Univerzitetne knjižnice, je tako razpokal, da so ga morali porušiti do tal, prav tako pa tudi deželni двореc, kjer so zgradili leta 1902. novo poslopje deželnega dvorca — današnjega vseučilišča. Porušiti so morali staro licejsko poslopje,²⁵⁵ meščanski špital, itd. Tako je bila predpotresna Ljubljana razrušena in nova Ljubljana se je začela razvijati po novem gradbenem sistemu.

Po veliki katastrofi se je v Ljubljani razvilo živahno stavbno delovanje, saj so morali docela podreti okoli

Univerzitetna knjižnica.

150 hiš, vse druge hiše pa je bilo treba temeljito popraviti; na kraju starih porušenih hiš zaradi regulacijske-

²⁵² nekdanji diskalceatski samostan

²⁵³ takozvani „lontovž“

²⁵⁴ Turjaški двореc

²⁵⁵ nekdanji frančiškanski samostan

ga načrta ni bilo mogoče zgraditi novih, zato so ljudje začeli graditi nove hiše v predmestjih, kjer so bile ulice širše. Kjer so se pred potresom razprostirala polja in njive, so nastali novi mestni deli, tako Zelena jama, Rožna dolina, Kolezija, itd.

Do leta 1896. se je Ljubljana delila na pet okrajev: Šolski, Št. Jakobski, Dvorski, Kolodvorski in Predmestni²⁵⁶ okraj, leta 1896. pa se je priključil kot šesti okraj Vodmat. Še pred potresom so zgradili v Ljubljani kamenit Frančiškanski most (1842.), Kazino (1858.), Kolizej (1845.), Prisilno delavnico (1874.), evangelsko cerkev (1851.), plinarno (1861), klavnico (1881.), cerkev Srca Jezusovega in misijonsko hišo (1881.—1885.), muzej (1888.), vojašnico Viktorja Emanuela III. (preje belgijsko, pozneje vojašnico vojvode Mišiča) in otroško bolnico (1890), operno gledališče (1892.), po potresu pa so zgradili Leonišče (1895.), elektrarno (1895.), poslopje Filharmonične družbe, ki so ga zgradili na prostoru leta 1887. pogo-relega gledališča (1896.), Narodni dom,

Mesarski most.

današnji sedež GILLA (1896.), palačo Visokega Komisariata (1897.), (prej palača banske uprave), topničarsko vojašnico (1898.), Mestni dom, vojaško bolnišnico in klasično gimnazijo (1899.), gluhomemnico (1900.), Šentja-

²⁵⁶ Hauptmanica, Ilovica, Črna vas, Hradskega vas, Dolenjska cesta in Orlova ulica z Rakovnikom

kobsko šolo ter Zmajski most, ki so ga zgradili namesto dotedanjega lesenega Mesarskega mostu (1901.); še isto leto so začeli graditi tramvaj, leta

Rakovnik.

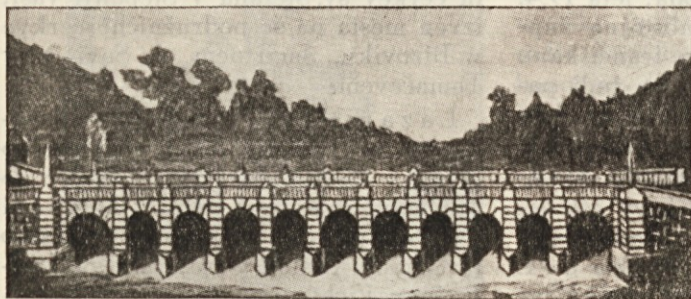
1902. pa deželni dvorec, v katerem je od leta 1919. nastanjeno vseučilišče, sodno palačo in Zavetišče za onemogle v Japljevi ulici, leta 1905. poslopje Mestne hranilnice in Prešernov spomenik, leta 1906. so odprli novo pokopališče pri sv. Križu, leta 1907. so zgradili dekliški licej, leta 1908. gimnazijo na Poljanah, v kateri so nastanili tudi Licealno knjižnico, leta 1909. so prezidali Salezijanski zavod na Rakovniku ter zgradili novo cerkev, v letih 1908.—1910. pa so dogradili Dramsko gledališče, itd.

Vse do leta 1861. je bilo mesto razsvetljeno ponoči z oljnatimi svetilkami, v letih 1860.—1861. pa so zgradili na pozneje trasirani Resljevi cesti plinarno²⁵⁷ ter je plinska luč v Ljubljani prvič zagorela 9. novembra 1861.; po cestah, kjer ni bilo plinske razsvetljave, pa so oljnate svetilke nadomestili s petrolejkami. V istem

²⁵⁷ zgradil Riedinger iz Augsburga

času so začeli tudi z deli za kanalizacijo in tlakovanje ter z deli za uređitev hodnikov.

Leta 1860. so porušili Gruberjev most čez Gruberjev kanal in začeli graditi nov most,²⁵⁸ prav tako pa so obnovili dela za osuševanje Barja. Poglobili so Gruberjev kanal in Ljubljano; ob priliki poglobitve Ljubljane so podrli stari Čevljarski most ter leta 1867. zgradili nov most, ki so ga

Most čez Gruberjev kanal (zgradil G. Gruber).

začeli nazivati Hradeckega most, prav tako pa so postopoma gradili nabrežni zid ob Ljubljani.

Sarajevski atentat 28. junija 1914. je povzročil svetovno vojno 1914. do 1918., ki je zavrla razvoj Ljubljane, oživila pa je politično življenje; v avstrijskem parlamentu so ustanovili slovenski, srbski in hrvaški poslanci „Jugoslovanski klub“ pod predsedstvom dr. A. Korošca, ki je 30. maja 1917. pošlal „majniško deklaracijo“, kateri je sledila 15. septembra „Ljubljanska deklaracija“. Ko pa se je leta 1918. pričel na solunski fronti polom centralnih sil ter je Avstrija zaprosila za premirje, so se začeli na jugoslovanskem ozemlju snovati narodni sveti, ki so si izvolili 5. oktobra 1918. svoje vodstvo v „Narodnem veću“ v Zagrebu pod predsedstvom dr. A. Korošca, dr. A. Pavelića in Sv. Pribičevića, ki je zahtevalo ujedinjenje Slovencev, Srbov in Hrvatov. Ko je 28. oktobra Avstro-Ogrska kapitulirala in

²⁵⁸ pod vodstvom ing. Ulricha

razpadla, je Narodno veće prevzelo vso oblast, 24. novembra pa je sklenilo združiti se s kraljevino Srbijo in Črno goro v enotno državo pod kraljem Petrom I. Karadžordževićem, v imenu katerega je 1. decembra 1918. regent Aleksander proglasil ujedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev. Po vidovdanski ustavi iz leta 1921. je Ljubljana postala sedež Ljubljanske oblasti, od 5. oktobra 1929. pa sedež Dravske banovine kraljevine Jugoslavije.

Po končani svetovni vojni je Ljubljana zopet zaživela ter postala gospodarsko kulturno in politično središče slovenske zemlje. Postala je sedež zbornice za TOI Odvetniške, Kmetijske, Delavske, Inženirske zbornice itd.,

dobila je leta 1919. vseučilišče, Glasbeno akademijo, Narodno galerijo, gradi se Moderna galerija, Ljubljanski velesejem, Stadion, Žale, Navje, itd. Leta 1922. ustanovljena Nabavljalna zadruga železničarjev je prevzela poslovne prostore na Cesti Soške divizije in prodajalno v Šiški, Vzajemna zavarovalnica si je zgradila krasno palačo na Cesti Soške divizije, leta 1931. so dogradili

Žale.

Grafiko, leta 1933. Pokojninski zavod z nebotičnikom, leta 1934. pravoslavno cerkev sv. Cirila in Metoda, leta

Ljubljana (panorama).

1935. so prizidali cerkvi sv. Krištofa cerkev sv. Cirila in Metoda; leta 1934. se je tu ustanovila samostojna župnija, ki jo oskrbujejo oo. frančiškani. V tej dobi so bile zgrajene tudi palača Dopolavora (prej Sokolski dom na Taboru), palača Poštne hranilnice, Delavska zbornica, Vseučiliška knjižnica (1940.), itd.

V letih 1924.—1926. so zgradili v Šiški cerkev sv. Frančiška Ser. po načrtih arh. prof. dr. Plečnika ter prezidali tamkajšnjo hišo v zasilni samostan; cerkev je postala leta 1927. ekspozitura župnije Marijinega Oznanjenja, leta 1928. pa samostojna župnija, ki jo opravljajo o. o. frančiškani. Kot podružnico ima cerkev sv. Jerneja v Sp. Šiški, ki je stala na tem mestu že leta 1370. ter je bila do leta 1785. podružnica šentpeterske župnije, od leta 1785. pa je bila do leta 1928. podružnica župnije Marijinega Oznanjenja.

Leta 1935. se je izločila od šentpeterske župnije kot ekspozitura cerkvice sv. Družine v Mostah, ki je prva slovenska lesena cerkvena stavba, ki so jo postavili po načrtih Alb. Grumove; 30. oktobra 1937. pa je postala samostojna župnija.

Ljubljanski stolni župniji²⁵⁹ pripada tudi cerkev D. M. Pomočnice kristjanov,²⁶⁰ ki je sedež provincialnega redovnega predstojništva nemškega viteškega križarskega reda za slovensko ozemlje, župniji sv. Jakoba cerkev sv. Florjana, župniji Marijine-

ga Oznanjenja cerkev sv. Trojice²⁶¹ in cerkev Obiskovanja D. M. na Rožniku, župniji sv. Petra pa samostanska cerkev Srca Jezusovega, cerkev sv. Jožefa ob Zrinjskega cesti, cerkev sv. Križa na po-

kopališču, cerkev sv. Jožefa na Selu²⁶² in cerkev sv. Štefana v Štepanji vasi; izven mesta pa še podružnične cerkve v Bizoviku, Šmartnem ob Savi in v Tomačevem.

Lazaristi,²⁶³ ki imajo svoj samostan pri cerkvi Srca Jezusovega so prišli v Ljubljano leta 1879. ter so prevzeli kuracijo v deželni bolnišnici na Dunajski cesti, duhovno skrbstvo usmiljenih sester v hiralnici sv. Jožefa in v Lichtenturnovem zavodu.

Ljubljana (sv. Jožef).

Cerkev sv. Jožefa so jezuiti zgradil v letih 1912—1914. v romanškem slogu ter je največja cerkvena stavba v ljubljanski škofiji. Že leta 1897. pa so si jezuiti tu zgradili samostan, ko so se leta 1896. semkaj preselili od sv. Florjana.

Po konkordatu med kraljevino Jugoslavijo in sv. stolico v Vatikanu leta

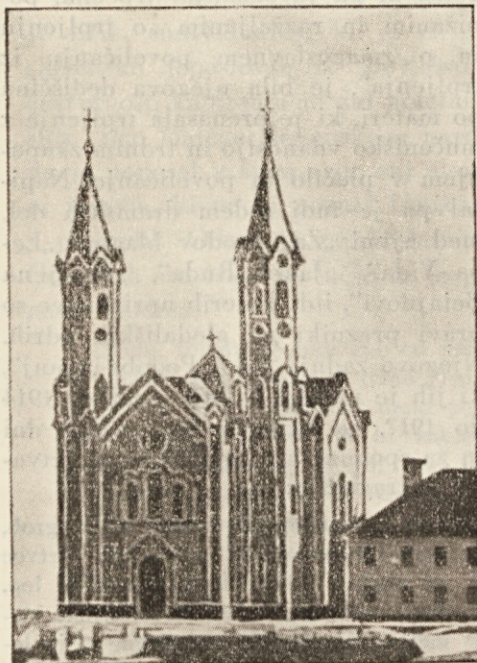
²⁶¹ Uršulinke

²⁶² Karmeličanke

²⁶³ družba misijonarjev Sv. Vincencija Pav.

²⁵⁹ župnija sv. Nikolaja

²⁶⁰ Križanke

Cerkev sv. Janeza Krstnika.

1955. bi postala ljubljanska škofija nadškofija.

Leta 1955. se je Ljubljani priključila bližnja okolica, tako občina Moste (Moste, Selo in Vodmat), občina Vič (Glince, Rožna dolina in Vič), ob-

čina Zg. Šiška (Dravlje, Kamna gori-ca, Koseze, Šiška in Zapuže) ter deli občin Dobrunje (Štepanja vas), Ježice (del Stožic in Jarš) in letališče v D. M. v Polju. Površina Velike Ljubljane znaša 6538 ha ter je imela leta 1939. 87.425 prebivalcev.

1. septembra 1939. pa je izbruhnila druga svetovna vojna, ki je 6. aprila 1941. zajela tudi Balkan; že 15. aprila 1941. pa so se pri Karlovcu združile nemške in italijanske čete, ki so zasedle Jugoslavijo; južni del Dravske banovine, ki so ga zasedle italijanske čete, je postal s kraljevim ukazom z dne 3. maja 1941.²⁶⁴ sestavni del kraljevine Italije, mesto Ljubljana pa je postalo središče Ljubljanske pokrajine.

²⁶⁴ glej „Zadrugar“ 1941, str. 97, 250, 251, 279

OBVESTILO.

V doglednem času bo izšel monografičen oris Ljubljane, ki smo ga priobčevali v sedanjem letniku našega lista,

kot razširjen in izpopolnjen ponatis v posebni knjigi; zadrugarji bodo lahko knjigo dobili v zadrugi po primerno znižani ceni.

Uredništvo.

Ivan Cankar

„Pripoveduj to, kar bereš v svojem srcu; zapri oči in ne glej v lice tistemu, ki te posluša; ne glej ga, naj se joka ali se smeje, naj ti ponudi roko, da te hvaležno pozdravi, ali da ti pljune v obraz!...“

Ivan Cankar se je rodil 10. maja 1876. na Vrhniki kot sin revnega krojača. Ljudsko šolo je obiskoval na Vrhniki, nato realko v Ljubljani, kjer ga je poučeval slovenščino

Fr. Levce; po maturi l. 1896. je odšel na Dunaj, kjer je sprva študiral tehniko, pozneje pa je opustil študij in se popolnoma posvetil pisateljevanju ter tako postal prvi poklicni slovenski pisatelj.

Že kot dijak na realki se je bavil v društvu „Zadruga“ s književnostjo, l. 1895. je postal sotrudnik „Ljubljanskega Zvona“, sodeloval pa je tudi pri drugih listih. L. 1899. sta izšli prvi dve njegovi knjigi, „Erotika“ in „Vinjete“, l. 1901. „Knjiga za lahkomišelné ljudi“, v kateri se nam Cankar prvič prikaže kot večni popotnik, ki išče pravičen svet, kjer bi vladala ljubezen, lepota in resnica; l. 1902. pa roman „Na klancu“, v katerem je Cankar postal glasnik bednih in zapuščenih. Sledila so dela „Hiša Marije Pomočnice“, „Martin Kačur“, „Zgodbe iz doline šentflorjanske“, „Hlapec Jernej“, „Krpanova kobila“, „Bela krizantema“, „Moje življenje“, itd. V vseh njegovih delih je ostal vpliv njegove matere neizbrisen; ovekovečil jo je v svojem delu „Na Klancu“, nanjo pa je mislil, kadar je pisal o trpeči ženi, o ljubezni, ki se bori z bedo in pomanjkanjem. Cankarjeva mati je bila globoko verna žena, njegov evan-

gelij, ki ga je oznanjal trpečim, ponižanim in razžaljenim „o trpljenju in o zmagoslavnem poveličanju iz trpljenja“, je bila njegova dediščina po materi, ki je prenašala trpljenje z mučeniško vdanostjo in trdnim zaupanjem v plačilo in poveličanje. Napisal pa je tudi sedem dramskih del, med njimi „Za narodov blagor“ „Lepa Vida“, „Jakob Ruda“, „Kralj na Betajnovi“, itd., katerih uprizoritve so pravi prazniki na gledaliških odrih. Njegovo zadnje delo „Podobe iz sanj“, ki jih je napisal v letih strahote 1914 do 1917. za ogledalo teh težkih dni in za spomin; v njih plaka nad žrtvami te tragedije:

„Tisto noč sem videl velik grob, segal je od planin do morja. Mrtvec je ležal v njem, tako svetel in lep, da so nebeške zvezde zamaknjene strmele vanj. Na obrazu njega, ki je ležal v grobu, je bilo okamenelo brezmejno trpljenje...“

V tem svojem poslednjem delu je čutil konec. Jeseni l. 1917. se je na prigovarjanje prijateljev preselil z Rožnika v mesto, neke noči oktobra 1918. pa je padel po stopnicah na stanovanju na Kongresnem trgu in si pretresel možgane; pridružila pa se je še pljučna bolezen in 11. decembra 1918. je umrl. Pokopali so ga na pokopališču sv. Križa skupaj s Kettejem in Murnom.

Cankar je dopolnil življenje in delo v sebi, odprl nam je oči, da smo pogledali vase in spoznali svoje pravo življenje, saj nam pravi:

„Vsak hram v velikem domovanju človeškega srca ima skrite duri v drugi hram... in tá v tretji... in še nadalje, brez konca, iz kapelice v kapelico, iz ječe v ječo, iz skrivnosti v skrivnost... Življenje, ki ga živi to betežno telo zunaj pod glasnim solncem, je le medel odsvit, le motna prispejoda onega drugega življenja, ki je zaklenjeno v tebi in meni...“

Ivan Cankar, ni epik, ni realista, on je lirika, individualista, ki je dvignil slovensko leposlovje iz snovnosti v čustvenost, kateremu je dal umetniški slog, ime malega slovenskega naroda pa je ponesel v širni svet, saj skoraj ni naroda, ki ne bi poznal Cankarja v prevodih. Odprl je zaprte kamrice človeških src, iskal za lučjo in jo prinesel ljudem:

„Tebi, romar, je ukazano od nebes, da gledaš, kar drugim ni dano gledati, da poveš, kar drugim ni dano povedati. Nimaš pravice, da bi zaklepal duri, tudi tistih ne, ki jih sam le s trepetajočo roko odpreš. Če te vabi luč iz brezdanje globočine, se moraš spustiti vanjo brez obotavljanja in brez bojazni, da prineseš ljudem to luč. Mnogokdaj ti je beseda okorna in težka, skriva se, kakor plah otrok tuje družbe; mnogokdaj okreneš glavo v stran, poveseš oči, ker tudi tebe, najbolj še tebe, na glas govorečega, je sram ljubezni. Ali vsaka beseda, iz sra-

mu zatajena, bi te vekomaj žgala na srcu; in ti, o romar, poznaš to bolečino!... Spomni se na svojo mater, nanjo, ki je v grobu! Povej, kaj bi ne šel po golih kolenih, odkopal grob z rokami, da bi ji rekel, kar ji nisi hotel reči, dokler te je slišala? Eno samo besedo morda, le eno, iz nečimernega sramu, iz srčne skoposti zatajeno? Še na druge se spomni, na mnogoštevilne, ki te ne slišijo več in te nikoli ne bodo slišali, in ki so željni čakali na tvojo besedo, pa jim je nisi dal! Ne molči, da ne boš tožil gluhim grobovom, klicaj iz dna, ko bo veter razpihal tvoje besede v gozd in polje!...“

Cankar, ki je vse svoje življenje žrtvoval slovenskemu narodu, slovenski knjigi, ki jo je posvetil in obogatil, je o sebi in svoji živi besedi napisal:

„Moje delo je slutnja zarje, vsaka moja beseda in vse moje življenje...“

(„Bela krizantema“)

D. V.

Zadružni vestnik

Iz uprave

Nakupovalni termini za mesec januar 1943

Dne	Ljubljanski člani po abecedi	Za člane s proge ne glede na abecedo	Dne	Ljubljanski člani po abecedi	Za člane s proge ne glede na abecedo
2. I.	A, B	Škofljica — Grosuplje vklj	11. I.	L, Z	Brezovica — Borovnica Vrhniška proga
4. I.	C, Č, D, E	Višnja g. — Mirna Peč Trebnje — Št. Janž	12. I.	M, N,	—
5. I.	F, G	Novo mesto loco Novo m. — Straža T.	13. I.	P	—
7. I.	H, I, J	Čušperk — Kočevje	14. I.	R, Ž	Verd — Rakek
8. I.	K	—	15. I.	S, T	D. M. v Polju Zalog
9. I.	K, O	Kandija — Metlika	16. I.	U, V, W	
			18. I.	—	Ježica

Iz naših prodajalen

NAKAZNICE ZA KURIVO. Ljubljanski člani težko pričakujejo nakaznic za kurivo, zlasti oni, ki jim je zaloga že pošla. Po dobljenih informacijah se je izdaja teh nakaznic za železničarje zavlekla zaradi tega, ker še ni bilo rešeno vprašanje režijskega preмога.

Sedaj je pa mestni prehranjevalni urad že odredil, da se nakaznice za kurivo takoj izstavijo in bo nakaznice za vse člane predal zadrugi, ki jih bo izročala članom v svoji prodajalni v Šiški proti potrdilu prejema in plačilu takse za nakaznico. Nakaznice bo delila zadruga zaradi tega, da bodo člani nakaznice čimprej prejeli. Predvidoma bo poslovalnica v Šiški začela deliti nakaznice za kurivo 18. t. m.; točen datum bomo pa naznanili članom z okrožnico, ki jo razpošljemo vsem ljubljanskim službenim edinicam.

Opozarjamo pa člane, da bodo pri onih železničarjih, ki so že prejeli ali ki bodo prejeli pri železniški upravi režijski premog, pri njihovih nakaznicah odrezki za premog odrezani. Kdor torej režijskega preмога še ni prejel, naj takoj pri svoji službeni edinici naroči režijski premog, ker ga bo prejel v najkrajšem času in tudi ceneje kot drugod.

FIZOL. — Fizol izdaja zadruga na decemberske „H“ odrezke (1 kg na osebo). Pohitite z nakupom dokler traja zaloga.

SIR PARMEZAN in MEHKI SIR. — Parmezana izdajamo 6 kdg na odrezke A, mehkega sira 15 dkg na odrezke B za mesec december.

MARMELADA. — Kdor še ni prejel marmelade za mesec november, jo še lahko dobi na osebo 15 dkg na nakupovalno knjižico.

KONDENZIRANO MLEKO V PRAHU, NAMESTO REDILNE MOKE, nekaj cveb in grozdličev ima zadruga še na zalogi. — Pohitite z nakupom, dokler traja zaloga.

PRISTN DOMAČ BRINJEVEC prodajamo v obeh naših prodajalnah in gostilnah. Nabavite si ga in prinesite s seboj steklenice.

MANDARINE. — Prejeli smo pošiljko lepih mandarin in jih prodajamo v obeh prodajalnah.

T R G O V I N E Z A P R T E

Zaradi letne inventure bo zaprta manufakturna trgovina v Ljubljani dne 31. decembra ves dan, špecerijske trgovine v Ljubljani pa dne 30. decembra popoldne, 31. pa ves dan.

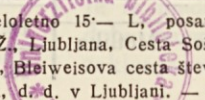
Vljudno prosimo vse člane, da upoštevajo to objavo in navedene dneve ne pridejo kupovat, ker bodo trgovine zaprte.

Vsem zadrušnikom in njihovim družinam, vsem sodelavcem in čitateljem „Zadruharja“ ter vsem prijateljem zadrुžne misli želimo, da bi obhajali božične in novoletne praznike kar mogoče v sreči in zadovoljstvu.

UPRAVA.

UREDNIŠTVO.

„Zadruhar“ izhaja mesečno 20tega in stane celoletno 15.— L., posamezna številka 1.50 L. Naroča in reklamira se pri upravnem odboru N. Z. U. D. Z., Ljubljana, Cesta Šoške divizije, kamor se pošiljajo tudi dopisi. — Odgovorni urednik: Dr. Benko Leopold, Bleiweisova cesta št. 89. — Tiskali J. Blasnika nasled., Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d., v Ljubljani. — Odgovoren Fr. Kralj.

Vabilo

na X. redni občni zbor Čebelarске zadruge železničarjev Ljubljanske pokrajine, z. z. o. j. Ljubljana.

Upravni odbor Čebelarске zadruge železničarjev Ljubljanske pokrajine sklicuje X. redni občni zbor te zadruge, ki se bo vršil dne 1. marca 1942. ob 9. uri dopoldne v dvorani železničarskega glasbenega društva „SLOGE“ v Ljubljani s sledečim

dnevnim redom:

1. Konstituiranje občnega zbora.
2. Čitanje pismenega poročila upravnega odbora o poslovanju in letnih sklepnih računih za minulo leto in predloga, kako naj se razdeli poslovni prebitek.
3. Čitanje poročila nadzornega odbora o poslovanju in letnih sklepnih računih za minulo leto in o predlogu za razdelitev poslovnega prebitka ter predloga o podelitvi razrešnice. (§ 98 t. 3 in 4 zakona).
4. Razpravljanje in sklepanje o (§ 59 t. 2 zakona).
 - a) o odobritvi poročila upravnega odbora,
 - b) o odobritvi poročila nadzornega odbora,
 - c) o odobritvi sklepnih računov,
 - č) o odobritvi predloga za razdelitev poslovnega prebitka,
 - d) o razrešnici članom upravnega in nadzornega odbora.
5. Pooblastilo upravnemu odboru za določanje o zadolžitvi s posojili in nakupom robe:
 - a) najvišja vsota, do katere se sme zadruga zadolžiti s posojili in nakupom robe,
 - b) najvišja svota, do katere sme dajati zadružnikom robo na up.
6. Predlogi in pritožbe članov (§ 30 t. 5 zakona).
7. Volitve na mesto izpadlih članov upravnega in nadzornega odbora in njihovih namestnikov.
8. Slučajnosti.

V primeru, da občni zbor ob določeni uri nebi bil sklepčen, se bo vršil pol ure kasneje nov občni zbor, ki sme obravnavati in polnoveljavno sklepati, ne glede na število prisotnih članov. (Čl. 51 t. 2 pravil).

Vsak član ima na občnem zboru le en glas, ki ga mora osebno oddati (Čl. 48. točka 2 pravil).

Letni zaključek zadruge bo članom na vpogled od 18. februarja 1942. pa do 1. marca 1942. v zadružni pisarni (Čl. 77 točke 1 pravil).

Pismene predloge in pritožbe, o katerih naj bi razpravljala občni zbor, morajo člani vposlati do 25. februarja 1942 na naslov zadruge.

Upravni odbor poziva vse člane, da se v polnem številu udeležijo občnega zbora in da s predlogi podprejo bodoče delo v svoji gospodarski ustanovi.

Ljubljana, dne 10. februarja 1942.

Za upravni odbor:

Cvetko Franjo, s. r.
tajnik.

Škof Franjo, s. r.
predsednik.

